

Așteptări cu privire la evoluția economiei

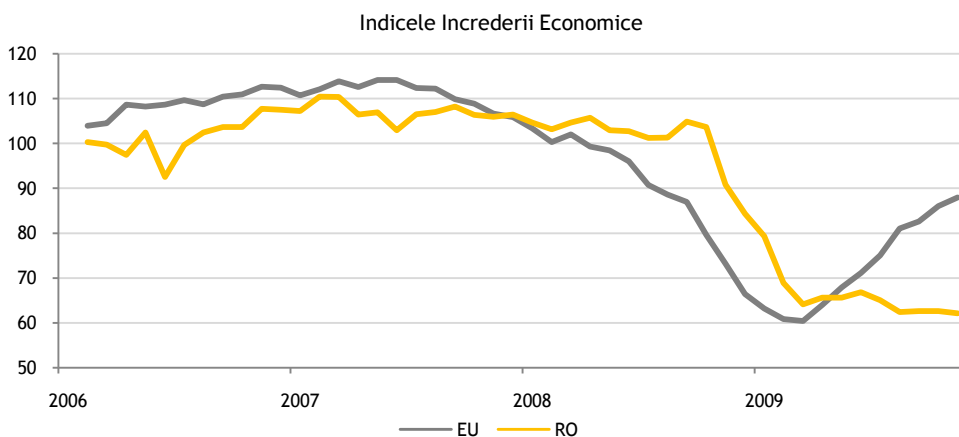
2 Decembrie 2009

■ Revenirea încrederii continuă la nivelul Uniunii Europene

Indicele încrederii economice prezentat de Comisia Europeană are acum valoarea de 87.9, cea de-a opta creștere lunară consecutivă și cea mai bună valoare înregistrată din august 2008. Încrederea consumatorilor s-a menținut constantă la -15 în timp ce încrederea din sectorul de servicii a crescut cu 2 puncte până la -9 iar cea din industrie la -19, o apreciere de 1 punct. Așteptările legate de preturi sunt în schimb în scădere atât în servicii cât și în industrie.

■ Evoluția locală este negativă

Ca și în lunile precedente managerii români sunt mai puțin optimiști decât europenii în condițiile în care indicele se menține în jurul valorii de 62 pentru cea de-a patra lună consecutivă. Acest lucru se datorează în primul rând pesimismului consumatorilor al căror nivel de încredere este acum la -50 (scădere de un punct), precum și evoluțiilor negative raportate de managerii din construcții unde nivelul încrederii este de -43 (scădere de 2 puncte). Spre deosebire de luna precedentă managerii din comerț sunt mai optimiști indicele având valoarea de -16 (creștere de 4 puncte), la fel ca și cei din servicii unde nivelul este de -14 (creștere de un punct). În industrie situația rămâne stabilă la nivelul de luna precedentă.

Total IIE*	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
UE	87.9	86	82.6	81	75	71.1	67.9	64
Romania	62.1	62.6	62.6	62.4	65	66.8	65.6	65.6

NOTA: Datele din următoarele pagini sunt rezultatul sondajelor de opinie ale Direcției Generale pentru Afaceri Financiare și Economice ale Comisiei Europene. Informațiile sunt prezentate la finalul fiecărei luni și sunt ajustate pentru sezonabilitate și armonizate pentru a face posibilă comparația dintre țările Uniunii Europene. Această pagină prezintă indicatorul global al încrederii în economie urmând ca în următoarele pagini să urmărim în detaliu atitudinea în legătură cu perspectivele economice pentru următoarea perioadă a managerilor din industrie, servicii, comerț și construcții precum și cea a consumatorilor. În această analiză vom examina așteptările în România și în Europa, nivelul european folosit pentru comparație fiind cel al întregii Uniuni și nu doar cel al Zonei Euro.

* IIE = Indicele Încrederii Economice se calculează ca medie ponderată a încrederii din industrie (cu pondere de 40%), servicii (30%), retail (5%) și construcții (5%) precum și încrederea consumatorilor (20%); nivelul de 100 este o medie mobilă a indicatorului în perioada 1999-2008.

Ioan Burzo

Analist investiții

ioan.burzo@btrl.ro

Toate rapoartele de analiză publicate de BT Asset Management pot fi accesate pe site-ul nostru

www.btam.ro

Evoluții lunare	Uniunea Europeană	Romania
Industria	Pozitiv	Stabil
Servicii	Pozitiv	Pozitiv
Consumatori	Stabil	Negativ
Comerț	Pozitiv	Pozitiv
Construcții	Pozitiv	Negativ
Total IIE*	Pozitiv	Negativ

■ Încrederea economică își continuă evoluția divergentă în România față de restul Uniunii Europene

Link-uri către secțiuni:

- Industria
- Servicii
- Consumatori
- Retail
- Construcții

Sursa: Comisia Europeană, Departament Analiză BT Asset Management

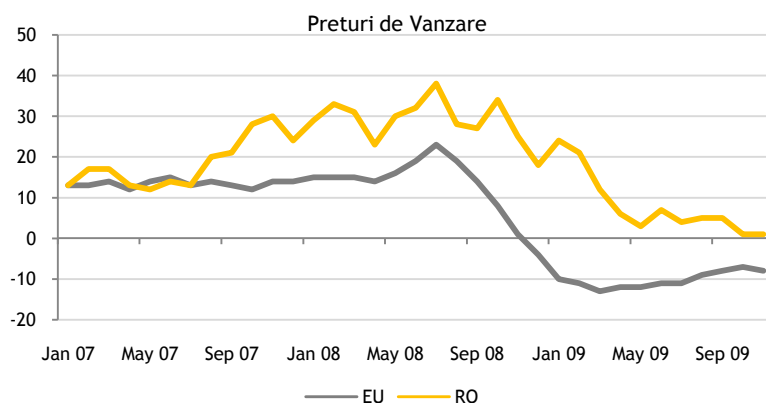
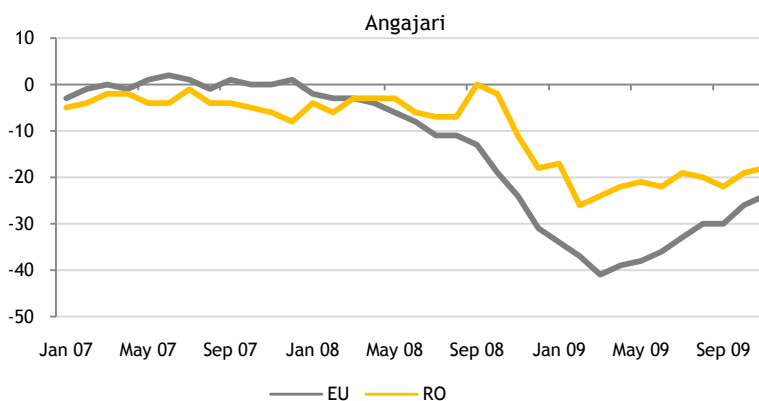
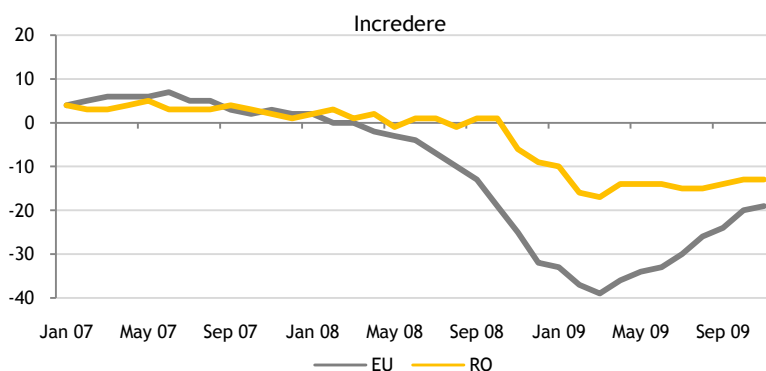
Disclaimer: Acest raport este publicat de BT Asset Management SA în exclusivitate cu scopul informării clienților actuali sau a clienților potențiali. Informațiile și opiniile de mai sus nu reprezintă un sfat investițional sau o recomandare de cumpărare/vânzare a unui instrument financiar, inclusiv acțiuni, valute sau unități de fond. O investiție în fondurile deschise de investiții reprezintă atât un potențial pentru câștig dar și riscuri de scădere. Randamentele trecute nu reprezintă o garanție a performanțelor viitoare.

■ Industrie

Managerii europeni din industrie sunt mai optimisti in luna noiembrie decat in octombrie, fiind vorba de cea de-a noua crestere lunara de la minimele din martie. Optimismul se reflecta si in asteptarile cu privire la numarul de angajati, dar managerii anticipeaza preturi de vanzare mai mici pentru urmatoarele luni. Industria europeana a avut performante bune in ultimele luni multi investitori considerand ca va fi unul din motoarele revenirii si in urmatoarea perioada fapt confirmat si de aceste date.

In ultima luna increderea managerilor din industria locala s-a mentinut la nivelul din octombrie, dar asteptarile cu privire la angajari sunt in crestere. In acelasi timp, managerii romani anticipeaza un nivel constant al preturilor. Avand in vedere ca datele sunt prezentate de Comisia Europeana intr-un format care permite comparatia, trebuie sa adaugam ca, desi revenirea asteptarilor este mai lenta in Romania decat in restul UE, soldul conjunctural de la noi este inca mai mare ceea ce arata ca in general managerii locali sunt mai optimisti decat cei din UE.

Industria	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
UE	-19	-20	-24	-26	-30	-33	-34	-36
RO	-13	-13	-14	-15	-15	-14	-14	-14

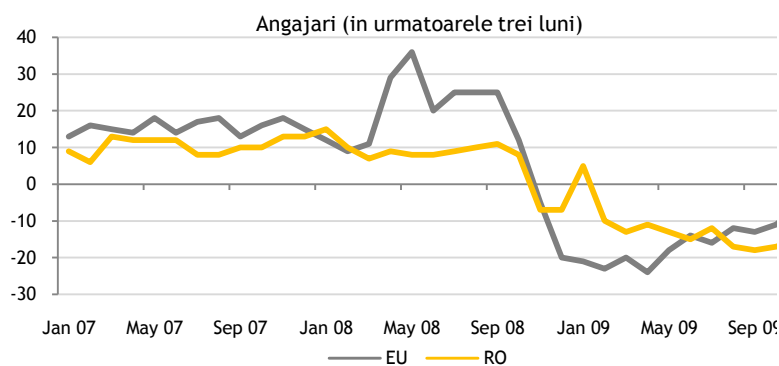
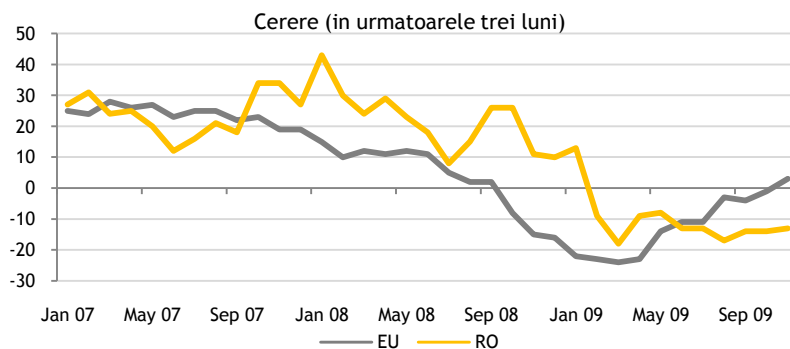
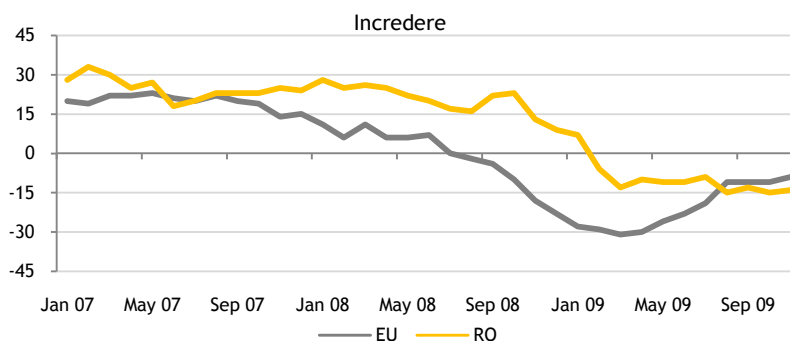

■ Servicii

Dupa trei luni in care increderea managerilor din servicii s-a mentinut la nivele constante, in noiembrie managerii europeni din servicii au devenit mai optimisti. Este de asemenea incurajator sa remarcam ca acest optimism se extinde si la cererea pentru urmatoarele trei luni si ca situatia angajarilor pare sa fie de asemenea mai buna.

In Romania increderea managerilor din servicii a crescut fata de luna precedenta, dar este vorba de o crestere de magnitudine redusa, iar increderea se afla sub nivelul de -9, maximul acestui an care a fost atins in iunie. Cererea pentru sericii este ceva mai buna decat in luna precedenta, la fel ca si situatia angajarilor, in ambele cazuri fiind vorba de variatii destul de mici.

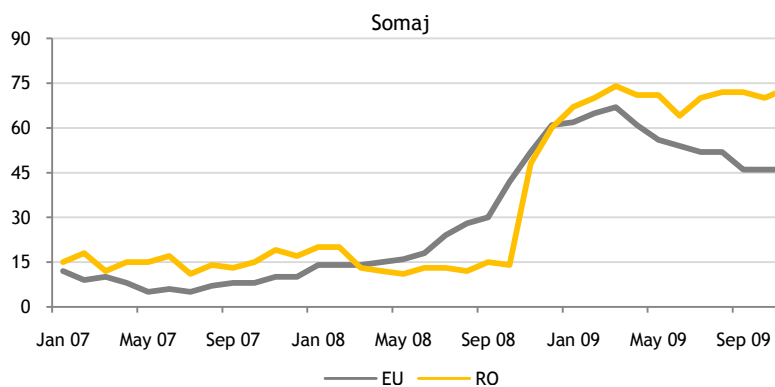
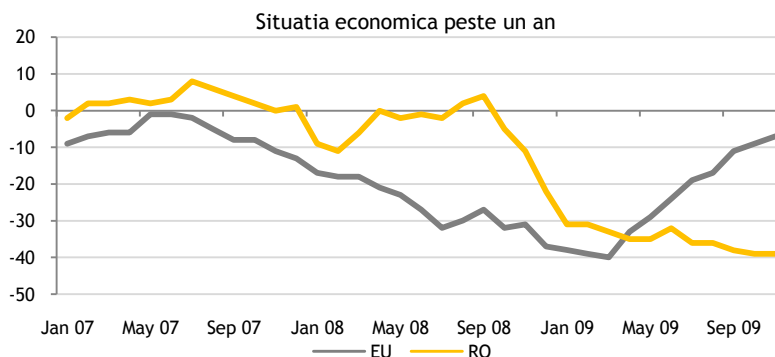
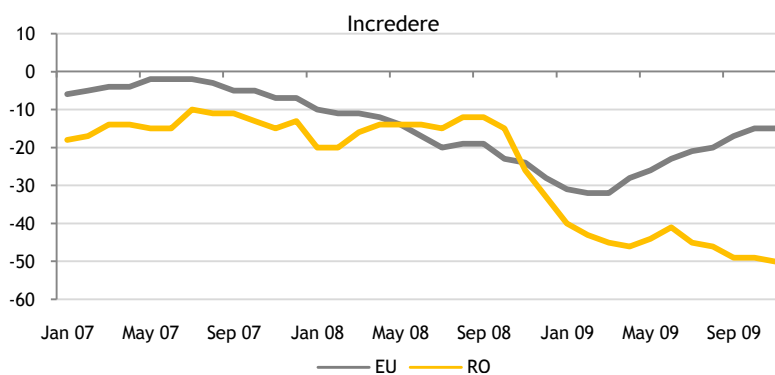
Servicii	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
UE	-9	-11	-11	-11	-19	-23	-26	-30
RO	-14	-15	-13	-15	-9	-11	-11	-10

■ Consumatori

Indicatorul care urmareste increderea consumatorilor prezinta cea mai mare divergenta din aceasta analiza intre nivelul din Romania si cel din UE. In celelalte domenii putem vorbi de convergenta, sau cel putin de trenduri similare, dar in cazul consumatorilor nivelul increderii din Romania continua sa scada, chiar daca cel in Europa este in crestere inca din primele luni ale acestui an. O posibila explicatie ar fi faptul ca datele din UE aratau o scadere gradata a increderii inca din primavara lui 2007, in timp ce la noi acest indicator a avut o evolutie volatila, dar cu cresteri pana la finalul lui 2008. Aparitia crizei economice ca subiect principal in media si in sfera politica in septembrie 2008 a determinat un trend descendent puternic. Revenirea din iunie si iulie din Romania pare sa fi fost de scurta durata, probabil datorita cresterii somajului si a incetarii activitatii in mai multe domenii economice. Este ingrijorator faptul ca romanii sunt tot mai pesimisti si in ceea ce priveste situatia somajului, indicatorul pentru acesta fiind in crestere in noiembrie.

Consumatori	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
EU	-15	-15	-17	-20	-21	-23	-26	-28
RO	-50	-49	-49	-46	-45	-41	-44	-46

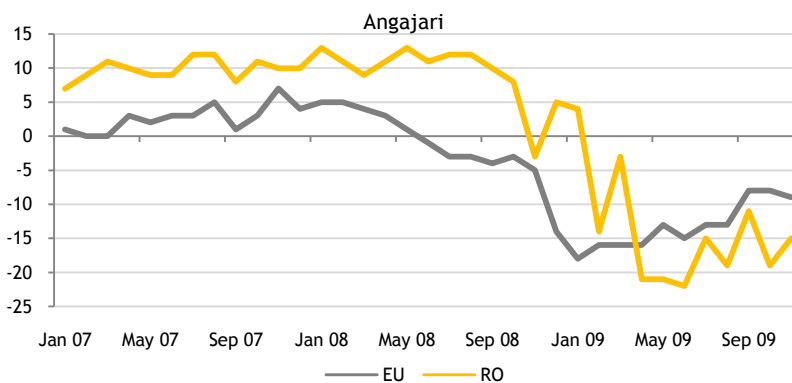
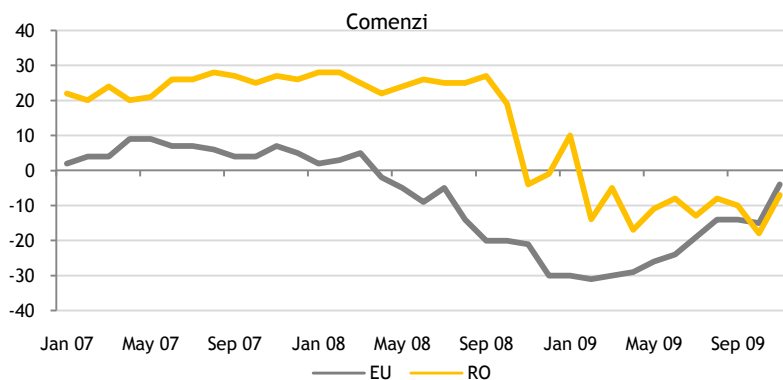
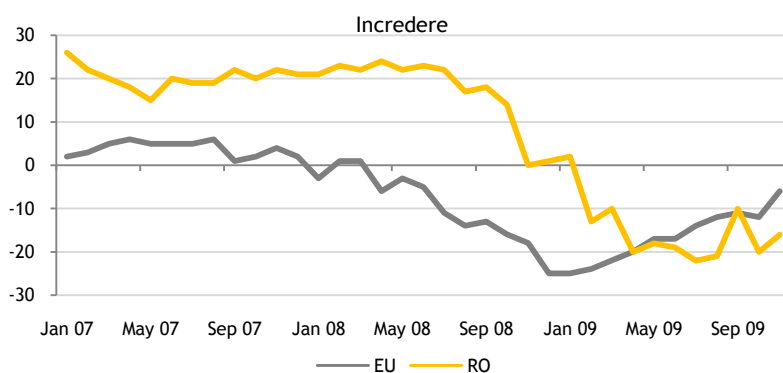

■ Comert

Asteptarile managerilor din comert au crescut din nou in noiembrie dupa scaderea usoara inregistrata in octombrie, evolutia de luna trecuta fiind puternic ascendenta. In Uniunea Europeana comerțul este unul din primele domenii in care a putut fi observata o revenire a increderei, inca de la inceputul acestui an. Explicatia penteu evolutia din aceasta luna ar putea fi apropierea perioadei de sarbatori, moment de obicei foarte important pentru sector, ceea ce ar explica cresterea comenzilor si situatia mai buna a angajarilor.

Managerii sunt mai optimisti si in Romania, dar aici cresterea de 4 puncte vine dupa o scadere accelerata in octombrie (10 puncte). Managerii anticipeaza probabil un sezon mai slab in retail in acest an, asa cum au facut-o si in 2008, motivat de incertitudinea politica precum si de evolutia cursului de schimb si a somajului.

Comert	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
EU	-6	-12	-11	-12	-14	-17	-17	-20
RO	-16	-20	-10	-21	-22	-19	-18	-20

■ Constructii

În Uniunea Europeană sectorul construcțiilor a fost printre cele mai afectate de încetinirea economică, fapt evidențiat prin scăderea accelerată a încrederii începând din toamna lui 2007. De asemenea, revenirea încrederii din acest domeniu a fost mai lentă decât în altele. Trendul actual este unul ascendent, dar lent. În UE comenzile sunt constante iar prețurile sunt în ușoară creștere.

În ceea ce privește România, nivelul încrederii managerilor se situează în jurul nivelului de -41 începând din iunie, cu ușoară volatilitate lunară, dar evoluția din noiembrie este una negativă. Managerii din sectorul local al construcțiilor sunt pesimiști atât în ceea ce privește comenzile cât și în ceea ce privește prețurile.

Constructii	Nov-09	Oct-09	Sep-09	Aug-09	Jul-09	Jun-09	May-09	Apr-09
EU	-32	-34	-35	-36	-37	-37	-39	-38
RO	-43	-41	-40	-42	-42	-41	-39	-36

